

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/72/2025
Identifikačné číslo spisu:	6123227523
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6123227523.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej X. T., narodenej X. M.J. XXXX, X., D. Q. XXX/XX, zastúpenej občianskym združením ZASTAVME ÚŽERU - občianske združenie na právnu ochranu občana a finančného spotrebiteľa, Dubnica nad Váhom, Pod hájom 1367/169-44, IČO: 51 255 022, o zaplatenie 20.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13Csp/28/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. augusta 2024 sp. zn. 11CoCsp/8/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 13Csp/28/2023-167 zo 7. septembra 2023 žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia 20.000 eur z titulu istiny, 6.491 eur z titulu úroku, 123,34 eura z titulu úroku z omeškania, ako aj 5 % - ného úroku z omeškania ročne zo sumy 20.000 eur od 17. februára 2022 do zaplatenia zamietol; žalobkyňu zaviazal nahradiť pôvodne žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení k 23. júnu 2022 (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“) a § 52 ods. 1 až 4, § 524 ods. 1 a 2, a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav, z ktorého vyplynulo, že právny vzťah vznikol uzavretím zmluvy o splátkovom úvere č. 5164940130 dňa 13. novembra 2019, na základe ktorej veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. poskytol dlžníkom úver vo výške 23.000 eur, s lehotou splatnosti 96 mesiacov, s celkovým počtom splátok 96, dátumom prvej anuitnej splátky dňa 20. decembra 2019, dátumom poslednej splátky dňa 20. novembra 2027, s výškou úrokovej sadzby 8,9 % p. a., mesačnej splátky, vrátane poistného v sume 334,41 eura,

z toho mesačná splátka poistného v sume 20,41 eura, výške úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy 6,90 % p. a., ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“) 9,10 % vypočítanej s uvedením údajov v zmluve a celkovej čiastke spojenej s úverom vo výške 32.102,08 eura. Z dôvodu nesplácania úveru riadne a včas, právna predchodkyňa žalobkyne výzvou z 15. januára 2022 vyzvala osobitne žalovanú 1/ a žalovaného 2/ na okamžité zaplatenie dlžných splátok vo výške 4.128,61 eura s tým, že v prípade neuhradenia sumy veriteľ bude požadovať vrátenie celej sumy poskytnutého úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti. Z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy, právna predchodkyňa žalobkyne oznámením z 17. februára 2022 oznámila osobitne žalovaným 1/ a 2/ vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky vo výške 25.762,65 eura. Právna predchodkyňa žalobkyne výzvou z 25. marca 2022 oznámila osobitne žalovaným 1/ a 2/, že nakoľko bola pohľadávka banky zo zmluvy splatná v celom rozsahu a žalovaní 1/ a 2/ boli v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, výška splatnej a nezaplatennej pohľadávky predstavovala k 25. marcu 2022 sumu 25.958,27 eura s poučením, že v prípade, ak dlžná suma nebude uhradená, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Dňa 23. júna 2022 právna predchodkyňa žalobkyne zmluvou o postúpení pohľadávok postúpila pohľadávku žalovaných 1/ a 2/, ktorú skutočnosť im oznámila listom z 30. júna 2022.

1.2. Súd prvej inštancie skonštatoval, že posudzovaný právny vzťah strán sporu bol od svojho vzniku spotrebiteľským právnym vzťahom. Poukázal na to, že podmienka písomnej výzvy banky adresovaná klientovi na úhradu dlžného záväzku v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. síce bola splnená, nebola však splnená podmienka následného nepretržitého omeškania dlžníkov dlhšie ako 90 dní od doručenia osobitnej písomnej výzvy banky dlžníkom, pričom v tomto prípade bola predmetná výzva obidvom dlžníkom doručená dňa 30. marca 2022 a zmluva o postúpení pohľadávky bola uzatvorená dňa 23. júna 2022, čo predstavovalo 85 dní, preto vyššie uvedená podmienka nebola splnená. Uviedol, že aktuálna judikatúra súdov k splneniu podmienky písomnej výzvy banky adresovanej klientovi na úhradu dlžného záväzku v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., vychádza z toho, že síce na splnenie uvedenej podmienky boli v minulosti v rozhodovacej praxi odvolacích súdov rôzne názory, keď niektoré odvolacie senáty striktnie trvali na naplnení uvedenej podmienky. Iné odvolacie senáty osobitnú výzvu adresovanú dlžníkovi nevyžadovali s argumentom, že dlžník bol v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 dní a výzva pred zosplatením, resp. výzva na úhradu dlžného záväzku vo vyhlásení predčasnej splatnosti postačovala a nebolo nutné realizovať ďalšiu osobitnú výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020, podľa ktorého ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. vyžaduje splnenie viacerých podmienok na postúpenie pohľadávky, pričom prvou je samostatná písomná výzva banky upozorňujúca klienta na omeškanie. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru túto podmienku nespĺňalo, keďže jeho primárnym účelom bolo oznámenie zosplatenia úveru, nie výzva podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Tento výklad bol potvrdený aj v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020. Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval otázku osobitnej výzvy banky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. za vyriešenú, súd prvej inštancie sa odklonil od svojej doterajšej rozhodovacej praxe a uzavrel, že platné postúpenie pohľadávky banky vyžaduje osobitnú písomnú výzvu adresovanú dlžníkovi upozorňujúcu na omeškanie, ako aj jeho následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Išlo o osobitné zákonné podmienky postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu, keďže zákon č. 483/2001 Z. z. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku lex specialis.

1.3. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto súd prvej inštancie považoval postúpenie pohľadávky na žalobkyňu za neplatné a teda v rozpore so zákonným ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. S poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka považoval predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávky za absolútne neplatný právny úkon. Z tohto dôvodu dospel k záveru, že žalobkyňa nesvedčí aktívna vecná legitímácia. Žalobu preto zamietol, keďže medzi doručením osobitnej výzvy žalovaným 1/ a 2/ dňa 30. marca 2022 a uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky 23. júna 2022 uplynulo iba 85 dní, teda nebola splnená zákonná podmienka nepretržitého omeškania dlhšieho ako 90 dní podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Vzhľadom na nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie považoval súd prvej inštancie za nadbytočné zaoberať sa ďalšími argumentmi strán sporu. V súlade s ustálenou judikatúrou vnútroštátnych aj medzinárodných súdov totiž súd nie je povinný reagovať na všetky námietky

účastníkov, ale len na tie, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné a dostatočne objasňujú jeho skutkový a právny základ. Z tohto dôvodu sa ďalšími argumentmi strán nezaoberal. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. augusta 2024 sp. zn. 11CoCsp/8/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. a § 59 ods. 3, § 565 a § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení skonštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vo výroku vecne správny, avšak z iných dôvodov ako uviedol súd prvej inštancie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne skúmal výlučne splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., pričom opomenul posúdiť splnenie podmienok postúpenia pohľadávky podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý umožňuje postúpenie len pohľadávky po konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávky zosplatennej pred týmto termínom. Preto odvolací súd podľa § 382 CSP vyzval strany, aby sa vyjadrili k novej aplikácii ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 37 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa vo vyjadrení zotrvala na tvrdení, že boli splnené podmienky § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., poukázala na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a tvrdila, že žalovaní boli opakovane vyzvaní na úhradu dlhu a zostali v omeškaní dlhšie ako 90 dní. K aplikácii § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 37 Občianskeho zákonníka sa však vecne nevyjadrila, iba stručne uviedla, že sa s ich použitím nestotožňuje. Žalovaní naopak zopakovali svoju argumentáciu, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti boli neurčité, keďže neoznačovali splátku, pre ktorej omeškanie bola mimoriadna splatnosť vyhlásená, a preto išlo podľa § 37 Občianskeho zákonníka o neplatné právne úkony. Odvolací súd následne uzavrel, že žalobkyňa i napriek výzve nepredložila žiadnu vecnú argumentáciu k aplikácii § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 37 Občianskeho zákonníka, a preto nemohla namietat, že rozhodnutie založené aj na týchto ustanoveniach bolo pre ňu prekvapivé.

2.2. V nadväznosti na uvedené poukázal na tú časť § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., podľa ktorej postúpením pohľadávky banky nie sú dotknuté pravidlá postúpenia pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. Pri posudzovaní platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne bolo preto potrebné skúmať nielen splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., ale aj to, či bola pohľadávka v čase postúpenia postupiteľná podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., teda či bola splatná z dôvodu konečnej alebo mimoriadnej splatnosti úveru. Týmto sa súd prvej inštancie nezaoberal. Odvolací súd zdôraznil, že pri postúpení pohľadávky zo spotrebiteľského úveru musia byť splnené podmienky vyplývajúce z ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj z § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. a § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Z obsahu spisu vyplývalo, že banka výzvami z 15. januára 2022 vyzvala žalovaných 1/ a 2/ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na zaplatenie dlžnej sumy splátok úveru vo výške 4.128,61 eura s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ak dlžnú sumu neuhradia do 15 dní od doručenia výzvy. Z obsahu týchto výziev však nevyplývalo, pre omeškanie s ktorou konkrétnou splátkou úveru banka zamýšľala pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Ani v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo 17. februára 2022, ktorým banka oznámila žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti k 16. februáru 2022 z dôvodu omeškania presahujúceho tri mesiace a vyzvala ich na úhradu pohľadávky vo výške 25.762,65 eura do 15 dní od doručenia oznámenia, nebola uvedená splátka, pre ktorú banka pristúpila k zosplateniu úveru. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/2/2023, podľa ktorého neuvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil úver, vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti spôsobuje neurčitosť týchto právnych úkonov a ich neplatnosť podľa § 37 Občianskeho zákonníka. V dôsledku neplatného zosplatenia neboli splnené

podmienky § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. na postúpenie pohľadávky, keďže pohľadávka v čase postúpenia nebola splatná ani z dôvodu konečnej splatnosti úveru (20. novembra 2027), ani z dôvodu jeho platného mimoriadneho zosplatnenia.

2.3. Následne odvolací súd uviedol, že hoci ustanovenia § 53 ods. 9 ani § 565 Občianskeho zákonníka výslovne neustanovujú ako podstatnú náležitosť výzvy na zaplatenie alebo oznámenia o predčasnej splatnosti úveru, uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ úver zosplatnil alebo zamýšľa zosplatniť, nemožno opomenúť požiadavku určitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právnym následkom neplatného zosplatnenia úveru je aj neplatnosť postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže v čase postúpenia pohľadávky ešte nenastal zmluvne dohodnutý termín konečnej splatnosti úveru (20. novembra 2027) a pohľadávka sa nestala ani platne mimoriadne splatnou, došlo k jej postúpeniu v rozpore s § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. Záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, preto odvolací súd považoval za správny a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP, na základe iných dôvodov. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 13Csp/28/2023-342 z 9. januára 2025 pokračoval v konaní so žalovanou X. T., nakoľko žalovaný 2/ I. T., narodený X. C. XXXX zomrel X. D. XXXX, pričom z uznesenia Okresného súdu Zvolen č. k. 6D/83/2024-38 z 20. decembra 2024 vyplynulo, že súd schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi tak, že dedičstvo po poručiteľovi nadobudla v celosti žalovaná 1/.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie (ďalej aj ako „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až písm. c) CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne, nepreskúmateľné a zároveň narúša princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na závere, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti sú neurčité a neplatné z dôvodu absencie označenia konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia však nevysvetlil, na základe ktorého zákonného ustanovenia považuje uvedenie tejto skutočnosti za obligatórnu obsahovú náležitosť predmetných právnych úkonov, ani z akého dôvodu absencia údajov, ktorý zákon výslovne nevyžaduje, spôsobuje ich neurčitosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zároveň neobsahovalo presvedčivú odpoveď na podstatné právne argumenty žalobcu, najmä na argumentáciu založenú na znení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka, na zásade iura novit curia, ako ani na rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, predovšetkým na uznesení sp. zn. 1Cdo/123/2022, podľa ktorého špecifikácia splátky nie je podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Odvolací súd sa s touto judikatúrou nijakým spôsobom vecne nevysporiadal a bez bližšieho odôvodnenia prijal opačný právny záver. Dovolateľka zároveň poukázala na to, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s požiadavkou predvídateľnosti súdneho rozhodovania. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, ktorý nezodpovedal časti rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom neuviedol dôvody, pre ktoré sa od tejto rozhodovacej praxe odchýlil. Takýto postup podľa dovolateľky zakladá stav právnej neistoty a odporuje požiadavke jednotného rozhodovania súdov. Dala do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 242/2007, podľa ktorého sú právne závery všeobecných súdov, ktoré sú v extrémnom nesúlade so skutkovými zisteniami alebo z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nevyplyvajú, rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Rovnako ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 640/2014 zdôraznil, že úlohou všeobecných súdov nie je vyhľadávať dôvody neplatnosti právnych úkonov prostredníctvom formalistického výkladu právnych predpisov, ale poskytovať účastníkom účinnú súdnu ochranu pri rešpektovaní zásady preferencie platnosti právnych úkonov pred ich neplatnosťou. Podľa názoru dovolateľky, odvolací súd práve opačne vytvoril novú zákonnú podmienku platnosti právneho úkonu, ktorá zo zákona nevyplyva, pričom tento záver dostatočne neodôvodnil a nevysporiadal sa ani s rozhodujúcou argumentáciou žalobkyne.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto nespĺňa požiadavky kladené na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

4.1. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľka namietala, že právna otázka či veriteľ je povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanoveniach § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, resp. v podaní podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, resp. s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024, podľa ktorého premlčacia doba pri predčasnom zosplatnení úveru nemôže závisieť od toho, kedy veriteľ reálne vyhlási predčasnú splatnosť, pretože by tým mohol svojvoľne ovplyvňovať jej začiatok. Premlčacia doba začne plynúť už deň po uplynutí troch mesiacov omeškania danej splátky bez ohľadu na to, kedy veriteľ pristúpi k zosplatneniu. Pri každej ďalšej splátke omeškanej viac ako tri mesiace vzniká nový začiatok premlčacej doby. Súd zároveň uviedol, že veriteľ nemusí v oznámení o predčasnej splatnosti uvádzať konkrétnu splátku, ktorá zosplatnenie vyvolala. Ak to listiny neobsahujú, predpokladá sa, že dôvodom zosplatnenia bola splátka, ktorá bola v čase zosplatnenia najdlhšie v omeškaní. Naopak, poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/197/2022, v ktorom dovolací súd dospel k opačnému právnomu záveru, podľa ktorého je pre platnosť zosplatnenia nevyhnutné, aby veriteľ už vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu. Ďalej namietala rozdielne rozhodovanie aj v nadväzujúcej otázke, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, a to s poukazom na právne závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2021 a 4Cdo/132/2021. Podľa názoru dovolateľky, dovolací súd pristupuje k výkladu ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka nejednotne, pričom odvolací súd pri riešení predmetnej právnej otázky vychádzal z právneho názoru, ktorý je v rozpore s časťou rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Vo vyššie citovaných rozhodnutiach dovolací súd uzavrel, že v spotrebiteľských sporoch veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky, ktorá mimoriadnemu zosplatneniu predchádza po dobu troch mesiacov, avšak na účely premlčania podľa § 103 Občianskeho zákonníka začne plynúť premlčacia doba až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Zároveň z rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/123/2022 vyplýva právny záver dovolacieho súdu, v zmysle ktorého skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej dochádza k uplatneniu uvedeného práva veriteľom nie je náležitosťou takéhoto právneho úkonu. K uvedeniu konkrétnej splátky vo výzve dovolateľka uviedla, že veriteľ nie je povinný uvádzať konkrétnu splátku, pre ktorú vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru, keďže takáto povinnosť nevyplýva z ustanovení § 53 ods. 9 a ani z § 565 Občianskeho zákonníka. Zákon stanovuje len tri podmienky pre zosplatnenie a žiadna z týchto podmienok nevyžaduje, aby veriteľ presne označil omeškanú splátku. Dovolaťka zároveň argumentovala tým, že dovolací súd opakovane rozhodol, že presná špecifikácia splátky nie je podmienkou platnosti zosplatnenia, pretože ide o právne posúdenie, ktoré prináleží súdu, nie veriteľovi. Spotrebiteľ sám vie, ktoré splátky zaplatil a ktoré nie, preto je požiadavka súdov na uvedenie konkrétnej splátky podľa žalobkyne nelogická a nadbytočná. Súd nižších inštancií extenzívnym výkladom doplnili zákon o povinnosť, ktorú zákonodarca neustanovil, čím prekročili svoju právomoc. Ich závery odporovali ustálenej judikatúre, ktorá jasne uvádza, že vždy ide o jedinú splátku, ktorá bola tri mesiace v omeškaní, a od tejto splátky sa odvíja začiatok premlčacej doby.

4.2. Subsidiárne dovolateľka odôvodnila prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP pre prípad, ak by dovolací súd dospel k záveru, že predmetná právna otázka už bola v jeho rozhodovacej praxi ustálená vyriešená. Namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vyjadrenej najmä v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022, ako aj v ďalších rozhodnutiach (napr. sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 7Cdo/26/2023, 6Cdo/87/2023 a 1Cdo/148/2022), podľa ktorej skutkové vymedzenie splátky, pre

nesplnenie ktorej dochádza k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nie je zákonom ustanovenou náležitosťou výzvy ani oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti.

4.3. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP pre prípad, že by dovolací súd nepovažoval citované rozhodnutia za ustálenú rozhodovaciu prax, následne tvrdila, že nemožno pripustiť, aby pri upozornení na možné zosplatnenie bol veriteľ povinný uviesť konkrétnu omeškanú splátku pod sankciou neplatnosti, avšak pri samotnom uplatnení práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka by takáto požiadavka odpadla. Napadnuté rozhodnutie považovala za nespravodlivé, tendenčné, uprednostňujúce ochranu spotrebiteľa na úkor veriteľa. Formalistický prístup odvolacieho súdu považovala za nesprávny a v rozpore s princípmi právnej istoty, keďže by znamenal rozdielny výklad prepojených ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie nepredstavuje ďalší opravný prostriedok proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a jeho prípustnosť je viazaná na splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 421 CSP, pričom dovolateľ je povinný riadne vymedziť právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Vo veci samej sa žalovaná stotožnila s právnym posúdením súdov nižších inštancií. Mala za to, že zo systematického výkladu ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti musia byť uskutočnené dva samostatné právne úkony, a to výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a následné oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, pričom oba musia byť určité a zrozumiteľné. Podľa jej názoru musí byť z týchto právnych úkonov jednoznačne zrejmé, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky veriteľ pristupuje k zosplatneniu celého dlhu. Keďže výzva z 15. januára 2022, ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti takúto identifikáciu neobsahovali, nespĺňali požiadavku určitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto ich považovala za neplatné. Ďalej poukázala na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021 a 5Cdo/2/2023), ako aj na rozhodovaciu prax krajských súdov, z ktorej podľa jej názoru vyplýva, že spotrebiteľ musí byť z výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti jednoznačne informovaný o tom, s ktorou konkrétnou splátkou je v omeškaní a pre nesplnenie ktorej splátky veriteľ pristupuje k zosplatneniu celého dlhu, aby mohol účinne zabrániť zosplatneniu úveru jej úhradou. Zdôraznila tiež princíp zvýšenej ochrany spotrebiteľa a uviedla, že pri výklade ustanovení Občianskeho zákonníka je potrebné uprednostniť výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Keďže podľa jej názoru nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu pohľadávky, a žalobkyňa preto nebola v konaní aktívne vecne legitimovaná. Napokon žalovaná namietala aj nesplnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., keďže medzi dorúčením osobitnej výzvy dlžníkom a uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky podľa jej názoru neuplynulo zákonom vyžadovaných viac ako 90 dní. Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia súdov nižších inštancií potvrdil.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

14. Z podstatných okolností preskúmvanej veci vyplýva, že banka vyzvala osobitne žalovaných 1/ a 2/ výzvami z 15. januára 2022 v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na zaplatenie dlžnej sumy splátok úveru vo výške 4.128,61 eura s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v prípade, ak žalovaní ako dlžníci dlžnú sumu v uvedenej výške neuhradia do 15 dní od doručenia výzvy. Z obsahu predmetných výziev, bolo zrejmé, že v nich nie je uvedené, pre omeškanie s ktorou konkrétnou splátkou úveru mieni banka pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Z listiny označenej ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo 17. februára 2022 bolo zrejmé, že veriteľ ňou žalovaným oznámil, že pre omeškanie dlžníkov so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace vyhlásila k 16. februáru 2022 mimoriadnu splatnosť pohľadávky a zároveň osobitne žalovaných 1/ a 2/ vyzvala, aby pohľadávku vo výške 25.762,65 eura uhradili do 15 dní od doručenia uvedeného oznámenia. Uvedenie splátky, pre ktorú banka pristúpila k zosplateniu úveru, v predmetnom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru absentovalo. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval,

že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti neobsahovali označenie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, a preto ich považoval za neurčité a neplatné právne úkony podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/2/2023, z ktorého vyvodil, že absencia identifikácie rozhodnej splátky spôsobuje neplatnosť výzvy aj samotného úkonu zosplatnenia. Keďže úver nebol platne mimoriadne zosplatnený a nenastala ani jeho konečná splatnosť, neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., a žalobkyňa preto nebola v konaní aktívne vecne legitimovaná.

15. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že hodnotiaca úvaha odvolacieho súdu, v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel. Navyše ak sa dovolací súd nevyjadril konkrétne k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022, toto rozhodnutie nepredstavovalo ustálenú rozhodovaciu prax, pričom odvolací súd svoje závery podporil novším rozhodnutím najvyššieho súdu, ako uviedla žalobkyňa, a to uznesením sp. zn. 5Cdo/2/2023, z ktorého vyplývali opačné závery, ako z rozhodnutia namietaného žalobkyňou.

16. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napríklad v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Z procesného postupu odvolacieho súdu nevyplýva existencia vady zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv dovolateľky v takej intenzite, ktorá by vykazovala porušenie jej práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Odvolací súd síce založil svoje rozhodnutie na iných dôvodoch ako súd prvej inštancie, avšak výzvou z 1. augusta 2024 (v spise na č. l. 239) vyzval sporové strany na vyjadrenie sa k možnému použitiu § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 37 Občianskeho zákonníka, čo aj žalobkyňa využila a odvolací súd na jej vyjadrenie v napadnutom rozhodnutí riadne reagoval (v bodoch 13. a 15.). Iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

18. Nadväzujúc na uvedené preto ani namietanú nepredvídateľnosť napadnutého rozhodnutia nemožno považovať za opodstatnenú. Dovolateľka bola riadne vyzvaná odvolacím súdom na vyjadrenie sa k použitiu iných právnych predpisov, aké v záveroch svojho rozhodnutia použil súd prvej inštancie.

19. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka nevytýka žiadne relevantné nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, jej nesúhlas s hodnotením dôkazov, odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012). K uvedenému dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

21. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd konštatuje, že konanie nie je zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv dovolateľky a s tým spojeného jej práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania uplatneného v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je daná, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

22. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až písm. c) CSP, dovolateľka namietala najmä, že právna otázka, či veriteľ je povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanoveniach § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, resp. v podaní podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, resp. s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, t.j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka náležitost'ou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne; ako aj nadväzujúca otázka, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Poukázala na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021, z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021 a ich rozpor s

uznesením z 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022, z ktorých relevantné časti citovala. Subsidiárne odôvodnila prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP s tým, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej skutkové vymedzenie splátky nie je zákonnou náležitosťou výzvy ani oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Zároveň podotkla, že v prípade ak uvedené rozhodnutia nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax je daný uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

24. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

25. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

26. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

27. V rámci dovolacieho prieskumu procesnej prípustnosti uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že nastolené právne otázky sú rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešené ustálené, preto sa následne zaoberal podstatou uplatnenej argumentácie dovolateľky a skúmal, či napadnutým rozhodnutím došlo k odklonu (R 71/2018, R 83/2018).

28. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne výzvou z 15. januára 2022 osobitne oznámila žalovaným, že k 15. januáru 2022 sú v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 4.128,62 eura s tým, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradia, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu a žalovaní tak stratia výhodu splátok. Zároveň žalovaných upozornila, že do vyčíslenia výšky pohľadávky neboli zahrnuté úroky z omeškania, pričom za účelom zaúčtovania a úhrady úrokov z omeškania spolu s pohľadávkou banky mali žalovaní kontaktovať banku (v spise na č. l. 61 a 62). Z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy, právna predchodkyňa žalobkyne oznámením zo 17. februára 2022 osobitne oznámila žalovaným, že k 16. februáru 2022 vyhlásila predčasnú splatnosť úveru. Uviedla, že pohľadávku zo zmluvy vo výške 25.762,65 eura majú uhradiť do 15 dní na číslo účtu banky. Dodala, že pohľadávka je v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok ďalej úročená (v spise na č. l. 38 a 40). Výzvou z 25. marca 2022 právna predchodkyňa žalobkyne osobitne vyzvala žalovaných na úhradu splatnej a

nezaplatenej pohľadávky, ktorá k 25. marcu 2022 predstavovala sumu vo výške 25.958,27 eura. Upozornila žalovaných, že ak dlžnú sumu nehradia, banka bude môcť postúpiť pohľadávku tretej osobe. Zároveň žalovaných upozornila, že do vyčíslenia výšky pohľadávky neboli zahrnuté úroky z omeškania, pričom za účelom zaúčtovania a úhrady úrokov z omeškania spolu s pohľadávkou banky mali žalovaní kontaktovať banku na čísle uvedenom vo výzve, prípadne navštíviť banku na obchodnom mieste (v spise na č. l. 59 a 60). Dňa 23. júna 2022 právna predchodkyňa žalobkyne zmluvou o postúpení pohľadávok postúpila pohľadávku žalovaných, ktorú skutočnosť im oznámila listami z 30. júna 2021 (v spise na č. l. 18).

29. Najvyšší súd v uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2025 pod R 34/2025 judikoval právnu vetu v znení: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

30. Najvyšší súd v uznesení z 9. júla 2025 sp. zn. 9Cdo/98/2023 zdôraznil, že v prípade zmluvy o pôžičke alebo úvere je odklad splatnosti dlhu, jeho rozdelenie na splátky súčasťou špecifického plnenia veriteľa, resp. pojmovým znakom zmluvy. Ak má mať predčasné zosplatnenie účinok jednostranného prejavu vôle veriteľa, musia existovať dostatočne závažné, zmluvou predvídané dôvody (§ 565 Občianskeho zákonníka) a takýto prejav vôle musí tieto dôvody dostatočne určito špecifikovať. Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v rozsudku z 26. januára 2017 vo veci C-421/14 Banco Primus okrem iného stanovil, že „pokiaľ ide o posúdenie vnútroštátnym súdom prípadne nekalej povahy podmienky, týkajúcej sa splatnosti celého dlhu z dôvodu neplnenia povinností zo strany dlžníka počas určitého obdobia, je úlohou tohto súdu preskúmať, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné z hľadiska doby splácania úveru a jeho výšky, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatniteľných v danej oblasti pri neexistencii osobitných zmluvných ustanovení a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru“. Takýmto prostriedkom na odvrátenie účinkov predčasného zosplatnenia úveru v slovenskom právnom poriadku je najmä povinné upozornenie pred zosplatnením úveru, vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ak však má mať spotrebiteľ skutočne účinnú možnosť odvrátiť predčasné zosplatnenie, mal by presne vedieť, ktorú splátku, prípadne jej časť a v akej výške má zaplatiť, aby predčasnému zosplatneniu predišiel. Následne, v prípade nezaplatenia tejto splátky alebo jej časti môže pri zachovaní princípu primeranosti dôjsť k predčasnému zosplatneniu dlhu. Vzhľadom na už vyššie uvedenú závažnosť takéhoto jednostranného právneho úkonu, keď sa ním de facto ukončuje úverovanie spotrebiteľa, ktoré tvorilo podstatu zmluvného vzťahu, musí byť aj tento jednostranný úkon dostatočne určitý, teda musí obsahovať údaj o tom, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky k zosplatneniu dochádza. Okrem uvedeného Súdny dvor v rozsudku z 9. novembra 2023 vo veci C-598/21 Všeobecná úverová banka konštatoval, že „pokiaľ sa ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka neuplatnia v spotrebiteľských zmluvách automaticky, ale pre ich uplatnenie je potrebná dohoda medzi účastníkmi konania, potom takáto dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia úveru nepredstavuje zmluvnú podmienku, ktorá odráža závažné zákonné alebo regulačné ustanovenia v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a preto podlieha preskúmaniu jej prijateľnosti v zmysle citovanej smernice (body 67. až 71. odôvodnenia rozsudku vo veci C-598/21)“. Následne vo výroku uvedeného rozhodnutia Súdny dvor poskytol výklad smernice 93/13/EHS v spojení s Chartou základných práv Európskej únie v tom zmysle, že ich ustanovenia „bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou

nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydla spotrebiteľa v mimosúdnom konaní“. Z uvedeného je zrejmé, že vnútroštátne súdy by mali podrobiť zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách o možnosti predčasného zosplatnenia úveru alebo pôžičky kontrole neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a to najmä s prihliadnutím na proporcionalitu, teda rozsah nezaplatených splátok vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy. Kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je pritom vždy abstraktná, teda nie je podstatné, za akých konkrétnych okolností veriteľ danú zmluvnú podmienku aktivoval, podstatné je len to, či samotné znenie tejto podmienky obsahuje uvedené kritériá proporcionality. Neprijateľnú zmluvnú podmienku nemožno dodatočne modifikovať (C-618/10). Zmluvná podmienka, v ktorej je možnosť predčasného zosplatnenia úveru tak široko formulovaná, že umožňuje banke vyhlásiť mimoriadnu splatnosť v prípade porušenia zmluvy spotrebiteľom, môže byť považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia z 19. novembra 2025 sp. zn. 9Cdo/98/2024, z 28. júla 2026 sp. zn. 8Cdo/37/2025, s ktorým záverom sa dovolací súd stotožnil aj v preskúmvanej veci.

31. V reakcii na uplatnenú argumentáciu dovolateľkou s odkazom na ňou uvádzané rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/123/2022, 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 7Cdo/26/2023, 6Cdo/87/2023, 1Cdo/148/2022 a 5Cdo/197/2022, dovolací súd uvádza, že až do prijatia judikátu R 34/2025, otázky súvisiace s predčasným zosplatnením pohľadávky, ako aj so včasnosťou uplatnenia nároku boli riešené v uvedených rozhodnutiach, ako aj napr. v rozhodnutí z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 29/2023. Uvedené rozhodnutia však nepredstavovali ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu pre dovolateľkou vymedzené otázky v danom prípade. Ústavný súd v uznesení z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025 v bodoch 17. a 18. odôvodnenia v skutkovo a právne obdobnej veci týkajúcej sa dovolateľky, poznamenal, že otázku konkretizácie splátky uvedenej vo výzve pred zosplatnením neriešil najvyšší súd v uznesení z 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022. Rovnako ani v uznesení z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 najvyšší súd uvedenú otázku neriešil, primárne bola riešená otázka začiatku plynutia premlčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru (m. m. sp. zn. 4Cdo/132/2021). Hoci sa najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 1Cdo/148/2022, 7Cdo/26/2023 a 6Cdo/87/2023 čiastočne dotkol otázky identifikácie splátky, pre ktorú došlo k predčasnemu zosplatneniu úveru, nosné dôvody týchto rozhodnutí smerovali k riešeniu otázky začiatku plynutia premlčacej doby a výkladu vzťahu § 53 ods. 9, § 565 a § 103 Občianskeho zákonníka, nie k posúdeniu požiadavky na výslovnú konkretizáciu tejto splátky v právnom úkone veriteľa. V kontexte uvedeného dovolací súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím pri riešení nastolených právnych otázok odvolacím súdom nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, preto z tohto dôvodu dovolanie nie je prípustné, či je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

32. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP dovolací súd uvádza, že v prípade dovolania podaného pre právne posúdenie, môže byť jeho prípustnosť založená na viacerých dôvodoch. Dovolací súd nie je viazaný konkrétne označenými dôvodmi prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 488/2023, IV. ÚS 644/2021), preto vzhľadom na dôvody uvedené v bodoch 29. až 31. odôvodnenia tohto rozhodnutia, dovolací súd prioritne skúmal, či napadnutým rozhodnutím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

33. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP.

34. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej, ktorej priznal nárok na ich náhradu proti žalobkyni v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.